



## **Gazdaságpolitikai reformok 2011-ben: A növekedés jegyében**

### *Összefoglalás magyarul*

- Bár a globális gazdaság kezd kilábalni a nagy gazdasági világválság óta tapasztalt legsúlyosabb recesszióból, a fellendülést túlnyomó részt makrogazdasági politikai ösztönzők támogatják, és sok országban a magas és tartós munkanélküliség jelentős csökkenése sem következett még be. „A növekedés jegyében” c. 2011-es évi kiadvány kiemelten foglalkozik a válságot követő hosszú távú növekedés visszaállításához szükséges strukturális reformokkal. A kiadvány minden OECD-tagország és, most először, további hat jelentős feltörekvő gazdaság (Brazília, Kína, India, Indonézia, Oroszország és Dél-Afrika) vonatkozásában meghatározza azt az öt reformprioritást, mely a leghatékonyabban biztosíthatná a tartós növekedést a következő évtized folyamán. Az elemzés rávilágít arra, hogy ezen reformok többsége az igencsak szükséges költségvetési konszolidációt is elősegítené, és a globális folyó fizetési mérleg egyensúlyhiányának csökkentéséhez is hozzájárulhatna.
- A kiadványban bemutatott, nemzetközi szinten összehasonlítható mutatószámok alapján az országok számos területen értékelhetik gazdasági teljesítményüket és strukturális politikájukat.
- Mindezek mellett a kiadvány tartalmaz még három elemző fejezetet is, melyek a lakáspolitikákkal, az egészségügyi rendszerek hatékonyságával, valamint a strukturális politikák és a folyó fizetési mérleg egyensúlyhiánya közötti kapcsolattal foglalkoznak.

Bár a nagy gazdasági világválság óta tapasztalt legsúlyosabb recesszióból való globális kilábalás tart már egy ideje, azt túlnyomó részt a makrogazdasági politikai ösztönzők támogatják, és sok országban mindaddig még a magas és tartós munkanélküliségre sem hatott csökkentőleg. Tekintve, hogy a pénzügyi ösztönzőket fokozatosan meg kell vonni a fenntarthatatlan államadósság-dinamika kezelése érdekében, és a monetáris politikától csak kevés támogatás várható a továbbiakban (ha várható egyáltalán), az OECD-országok kormányaira jelenleg váró legnagyobb kihívás az, hogy a politika által vezérelt fellendülést öfenntartó növekedésbe fordítsák át. A strukturális reformfolyamat felgyorsítása – mely a globális recesszió alatt a pénzügyi szabályozási terület kivételével lelassult – jelentős előrelépést jelenthetne ebben a tekintetben. A válságból való kilábalás összefüggésében azoknak a reformoknak kell prioritást adni, amelyek a leginkább előmozdítják a rövidtávú növekedést, továbbá segítenek a munkanélkülieknek és a munkaerő-állományon kívülieknek kapcsolatban maradni a munkaerőpiaccal.

„A növekedés jegyében” c. sorozat jelen kiadása minden OECD-tagország, és most először a jelentősebb feltörekvő gazdaságok (az ún. BRIICS-országok, vagyis Brazília, Kína, India, Indonézia, Oroszország és Dél-Afrika) vonatkozásában meghatározza azt az öt reformprioritást, mely a leghatékonyabban biztosíthatná a tartós növekedést a következő évtized folyamán. Az ajánlások az egyes országoknak a munkatermelékenység és a munkaerő-hasznosítás terén a legjobb teljesítményt nyújtókhöz viszonyított hátránya alapján mért teljesítménybeli lemaradása, valamint a politikáik gyenge pontjainak leképezése alapján születtek. E prioritás-teremtési gyakorlat legfontosabb következtetései – melyek összegzése egy összefoglaló fejezetben (az 1. fejezetben), részletesebb kifejtése pedig az országokénti feljegyzésekben (a 2. fejezetben) található – az alábbiak:

- A magasabb jövedelmű OECD-országok számos politikai kihívással néznek szembe. Ezek az országok nagyjából két csoportra oszthatók. Az első csoportba főként a kontinentális Európa országai tartoznak, amelyeknek a munkaerő kihasználtságát kell növelniük. Ennek következtében mindnyájuk számára ajánlott a juttatási rendszerek szerkezetének javítása, a munkaerőpiaci dualizmus kezelése munkahelyvédelmi reformok révén, valamint a foglalkoztatás adóterheinek enyhítése, bár a termékpiacon is előkelő helyen szerepelnek. A többi viszonylag tehetősebb OECD-országra kiegyensúlyozottabb kihíváshalmaz vár. A számukra meghatározott ajánlások között a munkatermelékenység fokozása kap nagyobb hangsúlyt – különösen az ázsiai tagországok esetében. Emellett gyakori ajánlás még a hálózati szektor szabályozásának, a közvetlen külföldi befektetések korlátozásának, az adószervezet, valamint az állami szektorok reformja.
- Az alacsonyabb jövedelmű OECD-országok – beleértve az OECD-hez 2010-ben csatlakozott Chilit, Észtországot, Izraelt és Szlovéniát –, valamint a BRIICS-országok sokkal több kihívással néznek szembe oktatási rendszereik és termékpiacon szabályozásaik tekintetében. Az ezeken a területeken hozott reformintézkedések a termelékenység javítását célozzák. A feketemunka szintén sajátos politikai kihívást jelent ezekben az országokban. Sok esetben a BRIICS-országok számára javasolt politikai prioritások tartalmukat tekintve hasonlóak az alacsony jövedelmű OECD-országok számára javasoltakkal, bár a BRIICS-országokban jellemzően nagyobb számú reformra van szükség. A BRIICS-országok és az egyes alacsonyabb jövedelmű OECD-országok számára tett ajánlások sok esetben a jogi rendszerek és a szerződést kikényszerítő intézmények reformját is tartalmazzák, csakúgy, mint az államigazgatási rendszerek korrupció megfékezését célzó javítását.
- A gyors jövedelemnövekedést és munkahelyteremtést eredményező reformoknak azonban nagy áruk van a válságot követő időkben. A fent meghatározott politikai prioritások sorában az ilyen reformok közé tartozik a versenyt gátló akadályok csökkentése (pl. a kiskereskedelemben vagy a szellemi szabadfoglalkozások terén), a vállalkozások adminisztratív terheinek enyhítése, valamint a közvetlen külföldi befektetéseket gátló akadályok megszüntetése. A fent meghatározott prioritások némelyike azt is nagyban elősegítheti, hogy a magas munkanélküliség ne váljon tartóssá, ami ugyancsak súlyos problémát jelent a jelenlegi gazdasági helyzetben. A válságra adott munkaerőpiaci-politikai válaszok többsége – mint például a rövidített munkaidő-programok bővítése, vagy a munkanélküli segély időtartamának meghosszabbítása és az arra jogosultak körének kibővítése – elősegítette a válság munkanélküliségre gyakorolt hatásának csökkentését, és enyhítette a munkavállalók nehézségeit. A gazdasági feltételek javulásával az új politikai kezdeményezések elősegíthetik a fellendülés munkahelyteremtő jellegének erősítését. Az ilyen jellegű reformok körébe tartozik az aktív munkaerőpiaci-politikákra fordított kiadások növelése és ezen politikák reformja, a munkaerőpiaci dualizmus csökkentése munkahelyvédelmi reformok révén, valamint a szociális transzferprogramok szerkezetének javítása.
- A jelenlegi gazdasági helyzet kétértelműen hat arra, hogy a kormányok képesek-e belefogni a reformokba, mivel a válság utáni környezet nyilvánvalóbbá teszi a reformok szükségességét, ugyanakkor a gyengébb pénzügyi helyzet sok országban jelenthet akadályt. Ilyen háttér mellett elengedhetetlen annak biztosítása, hogy a reformok összhangban legyenek a költségvetési konszolidáció sürgető szükségességével.
- A strukturális reformok elsősorban a jövedelmi szintek hosszú távú növelésére irányulnak, ám a költségvetési egyenlegekre is igen kedvező hatással lehetnének. A foglalkoztatottsági szintet növelő reformok például

valószínűleg a költségvetési konszolidációt is segítenék. A fenntarthatatlan államháztartási hiány sok más területen is sürgetőbbé tette a strukturális reformok szükségességét. Különösen az adórendszerek vagy az oktatási és egészségügyi ellátó rendszerek hatékonyságának növelése terén elért eredmények enyhíthetnék a költségvetési hiányt.

A növekedést fokozó strukturális reformok kedvező hatása a folyó fizetési mérlegek egyensúlyhiányára is továbbgyűrűzhet, ahogy ezt az 5. fejezet is részletesen megvizsgálja. A válság alatt bekövetkezett kismértékű szűkülés ellenére a globális szintű egyensúlyhiány még mindig igen nagymértékű mind az OECD-tagországok, mind az OECD-n kívüli országok vonatkozásában, és valószínű, hogy politikai cselekvés hiányában az is marad. Bár a strukturális reformok célja általában nem a globális szintű egyensúlyhiány kezelése, mégis hatással lehetnek a folyó fizetési mérlegekre a háztartások és a vállalkozások megtakarítási és befektetési döntéseinek befolyásolása, valamint az állami megtakarítások és befektetések átalakítása révén. A fejezetben bemutatott új empirikus elemzés arra enged következtetni, hogy számos strukturális reform, mely már önmagában is kívánatos, még a globális szintű egyensúlyhiányt is csökkenthetné azáltal, hogy számos fontos gazdasági területen szűkítené a rést a belföldi megtakarítások és befektetések között:

- A szociális jóléti rendszerek fejlesztése Kínában és más ázsiai országokban fontos társadalmi célt szolgálna, mellékhatásként pedig csökkentené az óvatossági megtakarítások szükségességét, mérsékelve ezáltal ezen országok magas folyó fizetési mérleg többletét.
- A nyugdíjkorhatár emelését célzó nyugdíjreformok a jövedelmi szintek növekedéséhez vezetnének, miközben elősegítenék a megtakarítások és a folyó fizetési mérleg többletének csökkentését (de növelnék a hiányt a külső deficittel rendelkező országokban).
- A hálózati szektorokban, a kiskereskedelemben vagy a szakszolgáltatások terén bevezetett termékpiaci reformok ösztönöznék a tőkeberuházásokat, és ezáltal csökkentenék a folyó fizetési mérleg többletét például Japánban és Németországban.
- A fogyasztást ösztönző politikai torzító elemek – mint például az imputált lakbér adóztatásának hiányában az adóalapból levonható jelzáloghitel-kamat – kiiktatása számos országban, többek között az Egyesült Államokban is elősegítené a háztartások megtakarításainak növekedését és a külső deficit csökkentését, bár a végrehajtással meg kell várni, amíg a gazdaság stabilabbá válik.
- A pénzügyi piacok kifinomultságát és mélységét fokozó pénzügyi reformok mérsékelhetik a feltörekvő gazdaságokban alkalmazott hitelezési korlátozásokat, és ezáltal a fogyasztás és a beruházások növekedését eredményezhetik, elősegítve az egyes gazdaságokban jelentkező folyó fizetési mérleg többlet csökkentését. Az ilyen reformoknak azonban megfelelő, körültekintő szabályozással kell együtt járnuk.
- Összességében, az alábbiak kombinációja mintegy egyharmadával csökkenthetné a globális szintű egyensúlyhiányt: költségvetési megszorítások az OECD-országokban, termékpiaci reformok Németországban és Japánban, a közegészségügyi kiadások növelése (a GDP 2 százalékpontjával) és pénzügyi liberalizáció Kínában.

„A növekedés jegyében” c. sorozat jelen kiadása külön fejezetet szentel a lakáspiacnak (4. fejezet), amely területen a megfontolatlan politikák hozzájárultak a jelenlegi válság kirobbanásához, most pedig lelassíthatják a munkaerő mobilitását és a munkahelyek növekedését. Az új lakáspiac-politikai mutatószámokat és az OECD empirikus elemzését bemutató fejezet az alábbi főbb megállapításokkal szolgál:

- A jelzálogpiacokon bevezetett újításoknak megfelelő szabályozói felügyelettel és körültekintő banki szabályozással kell együtt járnuk. A pénzügyi liberalizáció és a jelzálogpiacokon bevezetett innovatív termékek megnövelték a korábban csak korlátozott hitelképességgel rendelkező háztartások lakáshoz jutását, de a jelzálogpiaci szabályozási reformok is állhatnak a lakásárak szembetűnő emelkedése, valamint a lakásárak volatilitása mögött. Az OECD-országokban a lakásárak említett emelkedése átlagosan 30%-os volt az 1980-as évek eleje és a 2000-es évek közepe között.
- A lakás kínálat sok OECD-országban úgy reagálhatna rugalmasabban a keresletre, ha például egyszerűsítene a nehézkes építési engedélyezési eljárásokat. Ezzel a lakásárak túlzott mértékű volatilitása is elkerülhető lenne. Ugyanakkor a rugalmasabb reagálás a lakossági befektetéseket is volatilisabbá tenné, kivéve, ha sikerül megfékezni a kereslet volatilitását.
- A lakáspolitikák segíthetik a lakosság mobilitását, jobb egyensúlyt teremthetnek a munkaerő-kereslet és kínálat között, elősegítve ezáltal a munkaerőpiac kilábalását a jelenlegi válságból. A lakásvásárlás magas költségeinek csökkentése javítaná a hitelhez jutást és a lakás kínálat rugalmasságát. Növelné továbbá a lakosság mobilitását is, csakúgy, mint ahogy a viszonylag szigorú bérleti szabályozások, valamint a bérlő és a bérbeadó jogait és kötelességeit szabályozó rendelkezések enyhítése is.

- A lakáspolitikáknak hatékonyak és méltányosnak kell lenniük. Az adótorzítást a lakások és az alternatív befektetések azonos módon történő adóztatása révén kell kiküszöbölni. Gondos kidolgozás esetén a célzott szociális lakásrendszerek a legkisebb költségek mellett érhetik el céljaikat, a jól megtervezett átvihető lakhatási támogatás pedig a közvetlen lakhatási támogatások terén lehet kívánatos, mivel nem akadályozza közvetlenül a lakosság mobilitását.

Végül, de nem utolsósorban, „A növekedés jegyében” c. sorozat jelen kiadása szentel egy fejezetet (6. fejezet) az egészségügyi ellátásnak is, mely az egyéni jólét lényeges eleme, és egyben a hosszú távú gazdasági növekedés fontos hajtóereje. Az OECD új összehasonlító adatokat közöl az egyes országok egészségügyi politikájának és egészségügyi rendszereinek hatékonyságáról, melyek azt mutatják, hogy az összes vizsgált országban szükség lenne az állami egészségügyi rendszerek hatékonyságának javítására:

- Az OECD-térség átlagában véve a születéskori várható élettartam több mint két évvel lenne növelhető az egészségügyre fordított kiadások azonos szinten tartása mellett, ha minden ország olyan hatékonyvá válna, mint a legjobb teljesítményt nyújtó országok.
- Az országok több mint egyharmada esetében a nagyobb hatékonyság az egészségügyi kiadások azonos szinten tartása mellett a 2017-ig tartó tíz évben annyival növelhetné a várható élettartamot, mint az előző tíz évben.
- Ugyanakkor az egészségügyi rendszerek hatékonyságának javítása az OECD-térség átlagában véve hatalmas, akár a GDP 2%-át is elérő megtakarításokat eredményezhetne az állami kiadások terén.
- Nem létezik egyetlen általános egészségügyi rendszer típus, amely szisztematikusan jobb eredményeket biztosítana a költséghatékony egészségügyi ellátás terén. Ezért talán nem is a rendszer típusa számít, hanem inkább az irányítás módja. A politikai döntéshozóknak koherenciára kell törekedniük a különféle politikák terén a különböző típusú egészségügyi rendszerek legjobb gyakorlatainak átvételével, majd azok saját körülményeiknek megfelelő testre szabásával. A nemzetközi összehasonlítás mindazonáltal a hatékonyságnövelés több lehetséges forrására is rávilágít, többek között az alábbiakra: az egészségügyi ellátás irányításában részt vevő szervezetek közötti együttműködés javítása, a kapuórzés erősítése, a szolgáltatás igénybevételekor fizetett közvetlen térítések arányának növelése, a szolgáltatások minőségével és árával kapcsolatos információk mennyiségének növelése, a szolgáltatói fizetési módok megreformálása, illetve a kórházi dolgozókra és berendezésekre vonatkozó szabályozások módosítása.

© OECD

**Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.**

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

**A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.**

**Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre:** [www.oecd.org/bookshop](http://www.oecd.org/bookshop)

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: [rights@oecd.org](mailto:rights@oecd.org), fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)  
2 rue André-Pascal, 75116  
Paris, France

Látogasson el honlapunkra: [www.oecd.org/rights/](http://www.oecd.org/rights/)

